

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4798/21
15.7.2022. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Весне Матковић, председника већа, Јасне Беловић и Весне Филиповић, чланова већа у парници тужиоца Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд, ул.Његошева број 84, против тужених АА из ..., ул. ... број ..., као правног следбеника сада пок. ББ, чији је пуномоћник Горан Митровић, адвокат из Београда, ул.Пожешка број 43, ВВ из ..., ул. ... број ... и ГГ из ..., ул. .. број ..., који је и правни следбеник сада пок. ДД, ради исплате, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 889/11 од 14.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.07.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 889/11 од 14.04.2021. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 889/11 од 14.04.2021. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени АА, ВВ и ГГ, да тужиоцу исплате и то: тужена АА износ од 1.045.308,09 динара, тужени ВВ износ од 1.798.608,41 динар и тужени ГГ износ од 1.413.121,65 динара, сви са законском затезном каматом од 28.09.2020. године до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени АА, ББ и ГГ да тужиоцу на досуђене износе од 2.014.562,35 динара, 1.798.608,41 динар и 1.413.121,65 динара плате законску затезну камату од 21.12.2001. године до 27.09.2020. године, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиоцу исплате и: тужена АА износ од још 673.995,81 динар, тужени ВВ износ од још 1.134.270,19 динара и тужени ГГ износ од још 1.155.438,45 динара све са законском затезном каматом од 21.12.2001. године, као

неоснован. Ставом четвртим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужилац и тужени су благовремено изјавили жалбе из свих законских разлога, свако од њих побијајући је у делу у коме нису успели у спору.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 372 ЗПП (Службени гласник РС бр. 125/04 и 11/09), који се примењује на основу члана 506 ЗПП (Службени гласник РС бр. 72/11 са свим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да су изјављене жалбе основане.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Секретаријата за привреду и финансије Скупштине општине Раковица од 14.09.1978. године експроприсана је у корист Општине Раковица, за потребе Завода за изградњу Града Београда, породична стамбена зграда у ул. ... број ..., породична стамбена зграда у ул. ... број ... са помоћним објектима од којих шест шупа, гаража и пољски WC, све изграђено на парцели бр. ... КО Београд ..., уписано у ЗКУЛ бр. Решењем Другог општинског суда у Београду Р бр.154/80 од 16.10.1981. године одређена је накнада за експроприсану стамбену зграду у ул. ... број ... са помоћним објектима и обавезан је корисник експропријације да од утврђене накнаде исплати и то: износ од 344.322,28 динара сада покојној ББ, износ од 575.877,60 динара ВВ, износ од 176.279,11 динара сада пок. ДД, износ од 350.750,22 динара ГГ. Тако утврђене накнаде су ранијим сопственицима и исплаћене. Решењем Одељења за имовинско-правне послове општинске управе Општине Раковица од 01.10.1998. године поништено је правноснажно решење Управе за имовинско-правне послове у саставу Секретаријата за привреду и финансије Скупштине Општине Раковица од 14.09.1978. године. Налазом и мишљењем судског вештака грађевинске струке од 10.04.2017.године утврђена је висина накнаде коју би ранији сопственици експроприсане, а потом и деекспроприсане непокретности требало да врате, па је тако применом истих критеријума и мерила примењених у поступцима одређивања накнаде за експроприсану непокретност, а према стању непокретности у време експропријације, утврђено да према ценама на дан вештачења 10.04.2017. године грађевинска вредност експроприсаног стана са помоћним објектима и припацама у експроприсаној породичној стамбеној згради сада покојне АА износи 1.719.303,90 динара, туженог ВВ 2.932.878,60 динара, сада покојног ДД 859.123,90 динара и туженог ГГ 1.709.436,20 динара. Висина накнаде уз примену истих параметара, али према стању непокретности у време доношења решења о поништају решења о експропријацији и ценама на дан вештачења, како је утврђено допунским налазом и мишљењем судског вештака од 28.09.2020. године, у односу на сада покојну ББ износи 1.045.308,09 динара, у односу на туженог ВВ 1.798.608,41 динара, у односу на сада покојног ДД 472.692,82 динара и туженог ГГ 940.428,83 динара. Тужена АА је правни следбеник пок. ББ, а тужени ГГ сада покојних ДД и ЂЂ.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је обавезао тужене да на име враћања накнаде за експроприсану непокретност исплате износе обрачунате применом параметара примењених приликом одређивања те накнаде према стању непокретности у време њеног враћања ранијим власницима, односно на дан правноснажности решења о поништају експропријације. У преосталом делу, до висине накнаде утврђене у другој варијанти, према стању непокретности у време

експропријације захтев тужиоца је одбијен. Према разлозима побијане пресуде, приговори који су тужени истицали нису основани, приговор недостатка активне легитимације јер је тужилац правни следбеник Градске самоуправне интересне заједнице за грађевинско земљиште која је исплатила накнаду, а приговор застарелости јер је рок из члана 371 ЗОО могао почети да тече тек након правноснажности решења којим је поништено решење о експропријацији. Тужени ГГ је обавезан да плати како накнаду коју је лично примио, тако и накнаду коју је примио његов правни претходник, сада покојни ДД и то у целости јер није предочен доказ да је вредност наслеђене имовине мања од висине обавезе пок. ДД. Према схватању првостепеног суда није било основа за расправљање и одлучивање о захтеву за исплату накнаде коју је примила пок. ЂЂ јер је због чињенице да је преминула пре подношења тужбе тужба у односу на њу правноснажним решењем одбачена. Применом одредбе члана 214 и 277 ЗОО тужени су обавезани да на досуђене износе исплате законску затезну камату почев од 28.09.2020. године, као дана израде допунског налаза вештака и дана сазнања о висини обавезе.

Оваква одлука првостепеног суда се за сада не може прихватити, јер је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачка 12 ЗПП, на постојање које се садржином изјављених жалби основано указује. Наиме, побијана пресуда има недостатака због којих се не може испитати, с обзиром да нису дати разлози о битним чињеницама, а они који су дати су нејасни, и недовољни да би оправдали правно становиште на коме је побијана пресуда заснована.

Правилан је закључак првостепеног суда да тужилац има право, а тужени обавезу на враћање накнаде која им је исплаћена за експроприсану непокретност. Накнада коју тужени враћају мора представљати еквивалент накнади која је исплаћена јер деекспропријација подразумева враћање у пређашње стање. Међутим, у одсуству разлога о томе није јасан закључак првостепеног суда да се накнада која се враћа утврђује према критеријумима по којима је у време експропријације одређена накнада али у односу на стање непокретности у време извршене деекспропријације, у овом случају, како сматра првостепени суд, према стању непокретности на дан 21.02.2001. године када је решење о поништају експропријације постало правноснажно. Основано је, стога, жалбом тужиоца доведена у сумњу одлука у погледу висине како досуђене накнаде тако и одлука у делу којим је одбијен захтев тужиоца. Код каквог стања ствари, побијана пресуда је по жалбама тужиоца и тужених морала бити укинута и у усвајајућем и у одбијајућем делу.

Не може се прихватити ни схватање првостепеног суда да није било места расправљању и одлучивању о захтеву тужиоца да се тужени ГГ обавезе да као правни следбеник сада покојне ЂЂ исплати део накнаде која је њој исплаћена по основу решења о експропријацији. Околност да је покојна ЂЂ преминула пре подношења тужбе, те да је тужба која је и према њој иницијално била поднета током поступка правноснажним решењем одбачена, није била сметња да у ситуацији када се тужбеним захтевом тражи од туженог ГГ да као њен правни следбеник изврши тражену исплату, о томе буде и одлучено. У односу на тај део захтева, а с обзиром на изнети став о томе, уопште нема разлога о битним чињеницама и на то се основано жалбом тужиоца указује.

Осим наведеног, побијана пресуда има и других недостатака. Тако је одлуку о

обавези туженог ГГ да тужиоцу врати накнаду која је исплаћена његовом правном претходнику, пок. ДД првостепени суд донео применом правила о терету доказивања у одсуству доказа на околност да је имовина коју је тужени наследио мање вредности од овде досуђене обавезе. Међутим, списима је здружено решење оставинског суда од 15.12.2010.године, из чије садржине произлази да покојни ДД није имао имовине, те да је из тог разлога поступак расправљања његове заоставштине обустављен. Примени правила о терету доказивања нема места док се не оцени сваки од расположивих доказа, а о наведеном доказу у побијаној пресуди нема разлога, односно првостепени суд је пропустио да цени од каквог значаја би тај доказ могао имати у погледу примене наведеног правила, те какав значај у погледу висине овде утужене обавезе туженог ГГ као правног следбеника пок. ДД може имати чињеница која из тог доказа произлази.

Првостепени суд је пропустио да цени и навод туженог ВВ да накнада на коју је побијаном пресудом обавезан обухвата и вредност дела непокретности која му, како тврди, није враћена у поступку деекспропријације. Са тим у вези није ценио да ли је решењем о поништају експропријације обухваћена непокретност на коју тужени указује, као ни да ли је накнада коју је примио обухватала ту непокретност односно део непокретности. Није цењен ни навод туженог ГГ да је део накнаде која је њему и његовим правним претходницима исплаћена за експроприсану непокретност исплаћена из средстава ИМР те какав значај би та околност, уколико би се њено постојање и показало извесним, могла имати у односу тужиоца и туженог у ситуацији када је, према доказима у списима, накнаду туженом у целости исплатио ГСИЗ за грађевинско земљиште (правни претходник тужиоца).

Изостанак разлога о битним чињеницама, нејасни и непотпуни разлози који су дати представљају недостатак због кога се пресуда не може испитати, па је због тако учињене битне повреде, на коју се у изјављеним жалабама указује, побијана пресуда морала бити укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити наведену битну повреду тако што ће имајући у виду примедбе на које је овим решењем указано поновном оценом изведених доказа и доказа које ће у складу са сада важећим ЗПП странке евентуално предложити разјаснити наведена спорна питања и утврдити чињенице битне за парвилно пресуђење и потом, правилном применом правила садржаног у одредби члана 210 и 214 ЗОО о тужбеном захтеву донети нову, правилну и на закону засновану одлуку за коју ће дати јасне и потпуне разлоге.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 376 став1 ЗПП је одлучено као у изреци овог решења.

Укинута је и одлука о трошковима, јер зависи од коначног исхода спора.

**Председник већа-судија
Весна Матковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасминиа Ђокић**